

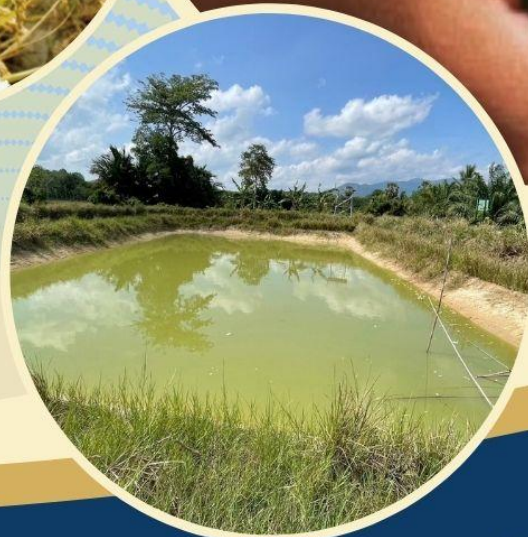

แผนการใช้ที่ดิน

ตำบลกะรุบี อำเภอกะพ้อ

จังหวัดปัตตานี

ประจำปี 2567

สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 กรมพัฒนาที่ดิน

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี ได้นำแนวคิดของ FAO และ UNEP มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 และสถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้าน กายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล นำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับ ศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของ เกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อ ขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่าง ถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี

กันยายน 2567

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญรูป

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-2

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-1
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-3
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-4
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-7

บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-2
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2

บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4

บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 เขตการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-3
7.5 ระยะเวลาดำเนินการ	7-5
เอกสารอ้างอิง	8-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศ จังหวัดนราธิวาส	2-4
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี	2-6
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี ปี 2566	2-8
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี ปี 2566	2-8
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี ปี 2565	2-10
3-1	สมบัติที่ดิน ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี	3-4
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี	6-4
7-1	กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-7
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-9
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568 - 2572)	7-10

สารบัญญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	ขั้นตอนการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-3
2-1	ขอบเขตการปกครองตำบลกะรุบี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี	2-1
2-2	สมุดลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดปัตตานี	2-4
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลกะรุบี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี	2-7
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลกะรุบี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี	3-6
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลกะรุบี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลกะรุบี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี	4-4
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลกะรุบี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี	6-5

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน และในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ และรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดดินที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูงร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น และอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy : BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566 ถึง 30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมาย และมติคณะรัฐมนตรี เป็นต้น

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น

3) ด้านนโยบายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะกรรมการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสภาพของทรัพยากรของตำบล

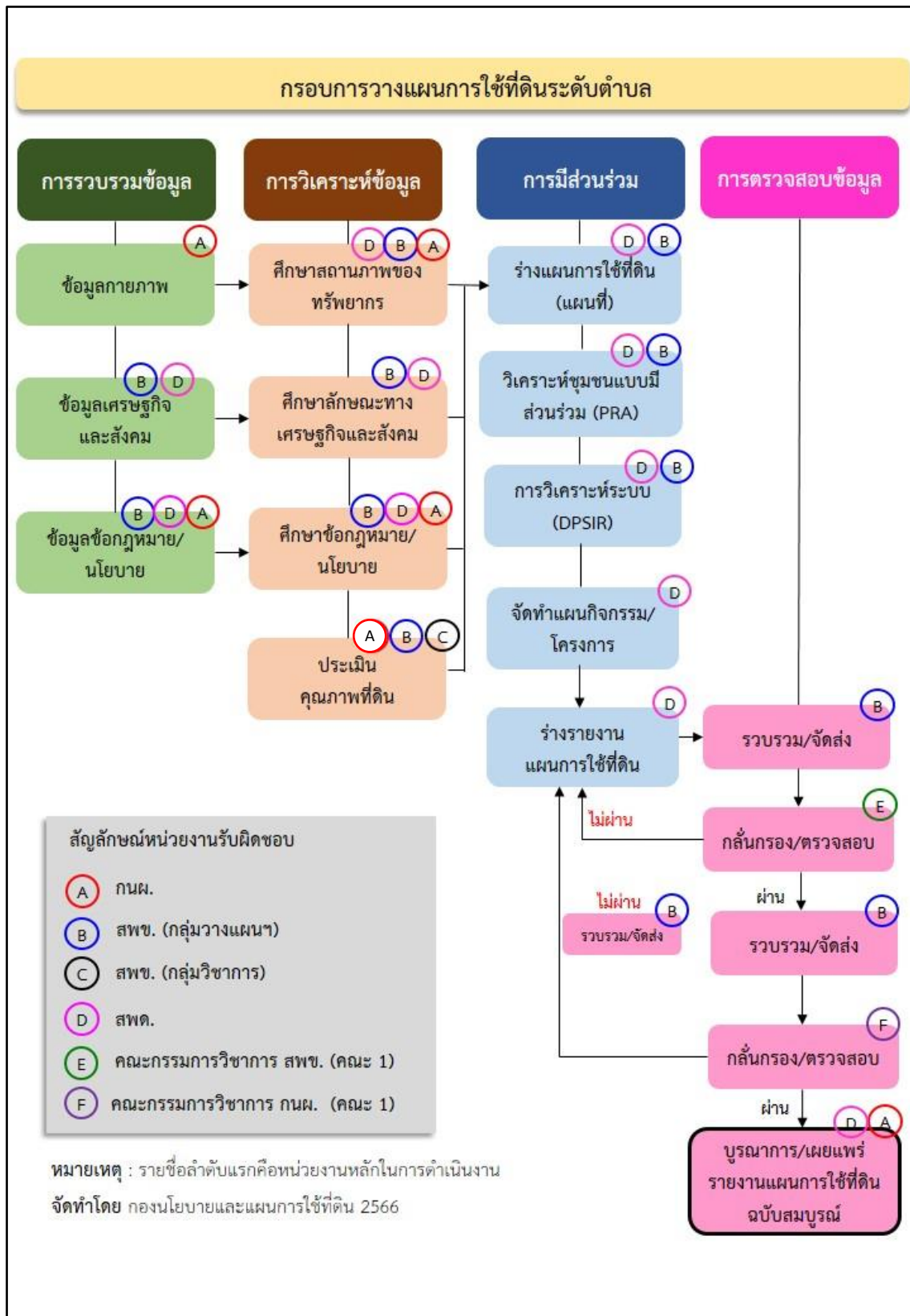
2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณในพื้นที่อย่างมีหลักการและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“แหล่งวัตถุดิบอาหารฮาลาล สืบสานศาสนาวัฒนธรรม นำพาสันติสุข ทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี”
(องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี, 2567)

รูปที่ 1-1 ขั้นตอนการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลกะบุรี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ทางตอนกลางของอำเภอกะพ้อ มีพื้นที่ประมาณ 23.76 ตารางกิโลเมตร หรือ 14,849 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลปล่องหอย และตำบลตะโล๊ะดีอรัมมัน อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลกะรอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลบาเราะเหนือ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลกะรอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลกะบุรี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน ดังนี้

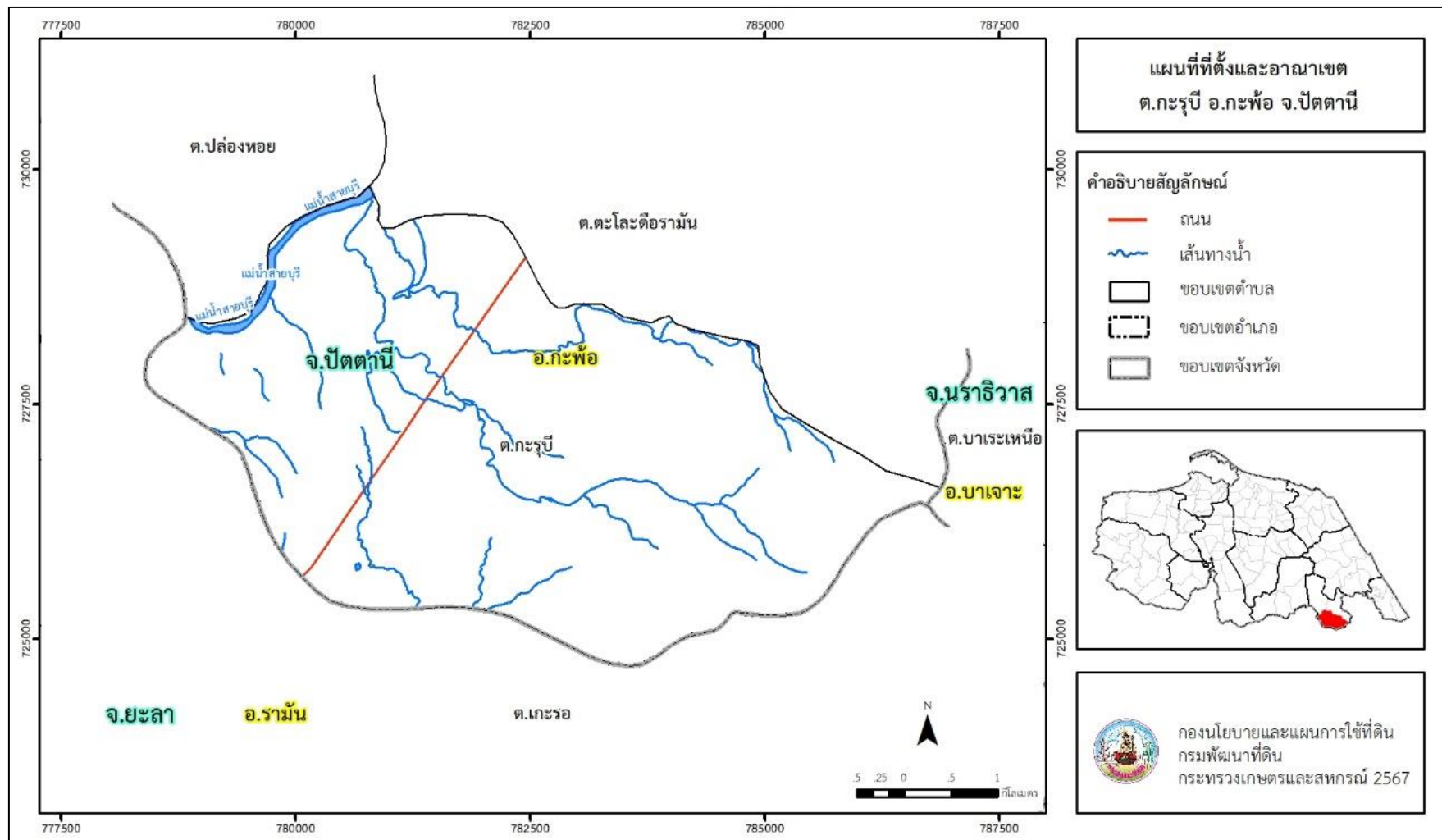
หมู่ที่ 1 บ้านบาโง	หมู่ที่ 5 บ้านบาโงฮือแบ็ง
หมู่ที่ 2 บ้านเจาะกะพ้อ	หมู่ที่ 6 บ้านคอลอกาปะ
หมู่ที่ 3 บ้านกำปังบารู	หมู่ที่ 7 บ้านเจาะกะพ้อใน
หมู่ที่ 4 บ้านบาลูกา	หมู่ที่ 8 บ้านปาแดกือมูติง

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาดและพื้นที่สูงชันทิศตะวันออกเป็นพื้นที่เขามีความสูงประมาณ 600 เมตรจากระดับทะเลปานกลาง ทิศตะวันตกมีแม่น้ำสายบุรีไหลผ่าน

แผนการใช้ที่ดินตำบลกะรุบี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

รูปที่ 2-1 ขอบเขตการปกครอง ตำบลกะรุบี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศ ปี (พ.ศ.2537-2566) พบว่า ตำบลกระบุรี อำเภอเกาะพ้อ จังหวัดปัตตานี มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุด 33.5 องศาเซลเซียส ในเดือนพฤษภาคม และอุณหภูมิต่ำสุด 22.3 องศาเซลเซียส ในเดือนธันวาคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 2,860.0 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 168 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนธันวาคม มีปริมาณน้ำฝน 657.9 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 21 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2537-2566) ณ สถานีตรวจอากาศ จังหวัดนราธิวาส ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืชตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman - Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืชได้ตลอดทั้งปี

ช่วงที่มีน้ำมากพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนพฤษภาคมถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

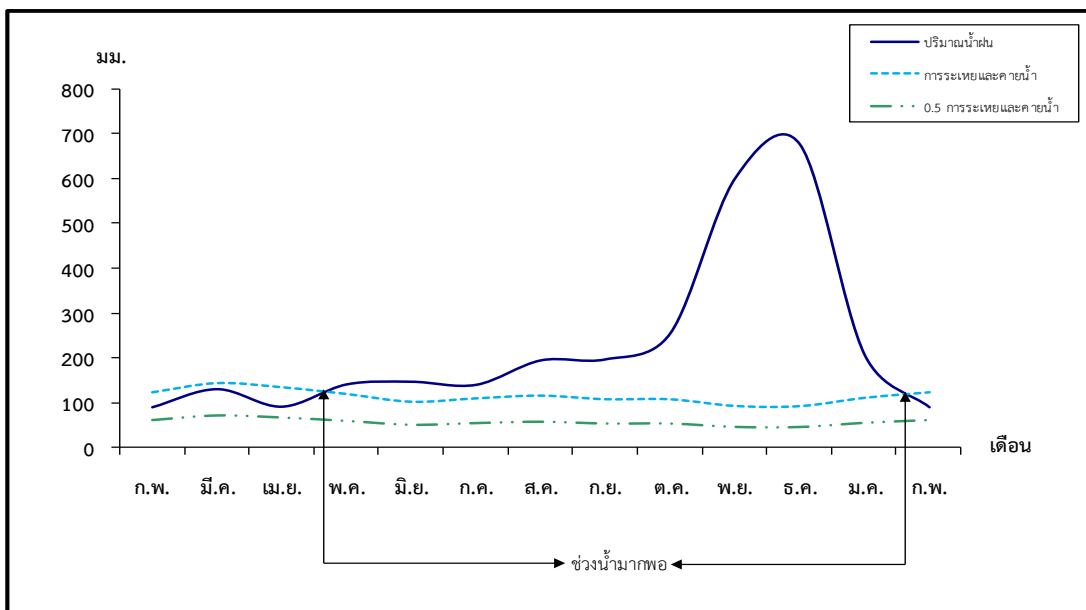
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศ จังหวัดนราธิวาส¹

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ² (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	22.8	29.7	26.2	82.0	205.8	14.1	109.7	138.0
ก.พ.	22.8	30.5	26.6	80.0	89.0	7.4	122.4	76.3
มี.ค.	27.2	31.7	27.4	80.0	129.4	8.1	143.2	102.6
เม.ย.	25.0	32.9	28.4	79.0	90.3	8.1	133.8	77.3
พ.ค.	23.4	33.5	28.4	79.0	140.0	11.3	118.4	108.6
มิ.ย.	23.0	33.2	28.0	80.0	146.0	12.7	100.8	111.9
ก.ค.	22.9	32.9	27.8	80.0	139.1	12.6	108.5	108.1
ส.ค.	22.7	32.9	27.6	80.0	193.7	14.9	114.7	133.7
ก.ย.	22.7	32.6	27.4	80.0	196.0	15.8	106.5	134.5
ต.ค.	22.7	31.8	27.1	82.0	254.4	18.6	106.3	150.4
พ.ย.	22.5	30.2	26.4	86.0	600.4	22.7	91.2	185.0
ธ.ค.	22.3	29.5	26.1	85.0	675.9	21.7	90.8	192.6
เฉลี่ย	23.3	31.8	27.3	81.1	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	2,860.0	168.0	1,346.4	1,519.0

หมายเหตุ: ¹เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

²จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2566)

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลปริมาณน้ำฝน 13 เดือน เพราะสามารถแสดงให้เห็นความต่อเนื่องของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

รูปที่ 2-2 กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดนราธิวาส

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566) พบว่า สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลกะรุบี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 823 ไร่ หรือร้อยละ 5.54 ของเนื้อที่ตำบล

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 9,813 ไร่ หรือร้อยละ 66.08 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 1,290 ไร่ หรือร้อยละ 8.69 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว และ นาไร่

2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 15 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ มันสำปะหลัง

3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 6,537 ไร่ หรือร้อยละ 44.02 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ยางพารา และปาล์มน้ำมัน

4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 1,971 ไร่ หรือร้อยละ 13.27 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลผสม และมะพร้าว

2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 3,719 ไร่ หรือร้อยละ 25.04 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ป่าไม้ผลัดใบ สมบูรณ์ และป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 268 ไร่ หรือร้อยละ 1.81 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง บ่อน้ำในไร่นา และอ่างเก็บน้ำ

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 226 ไร่ หรือร้อยละ 1.53 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ทุ่งหญ้าธรรมชาติ พื้นที่ลุ่ม และพื้นที่ถม

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

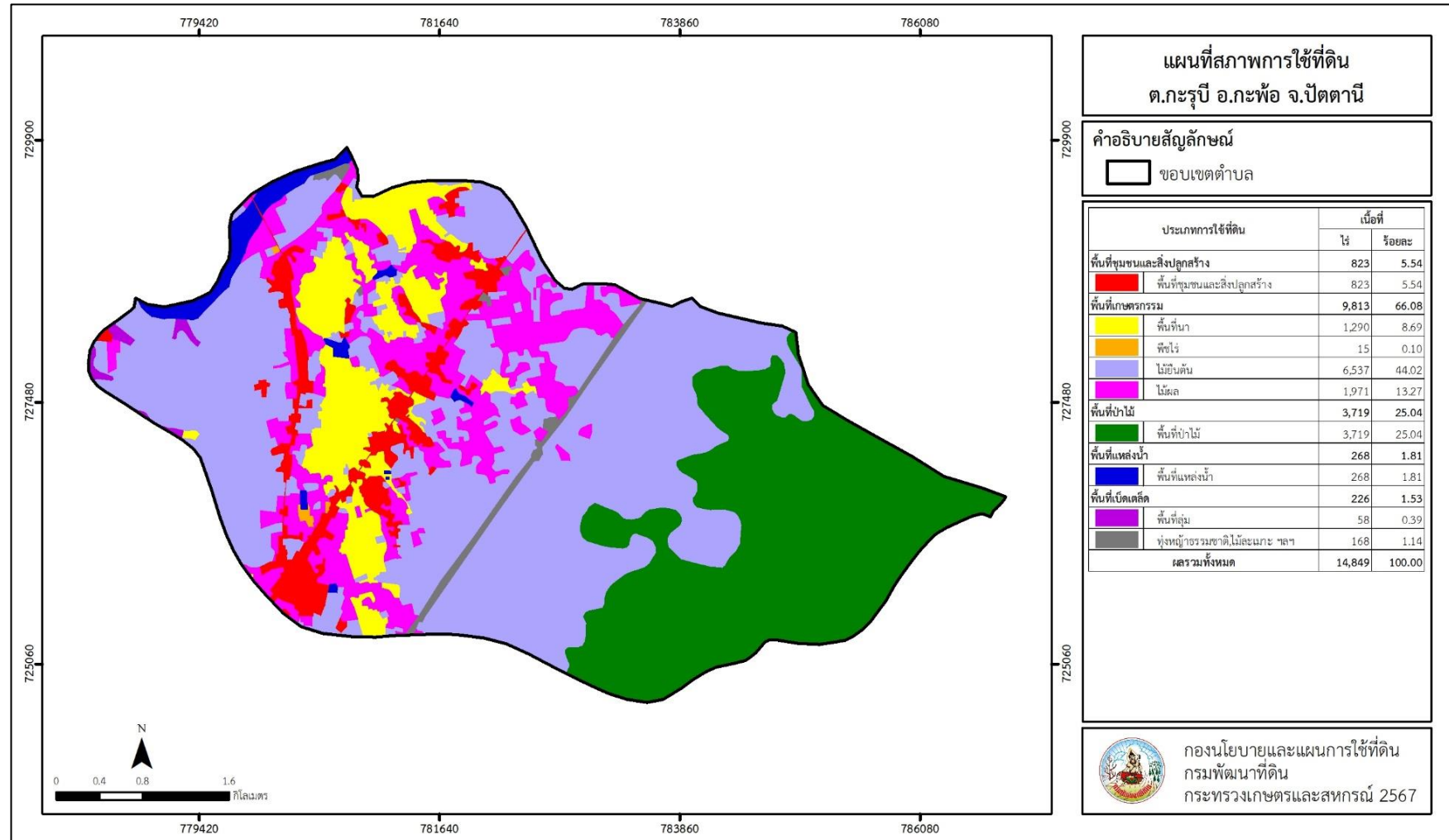
หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	823	5.54
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	783	5.27
U405	ถนน	40	0.27
A	พื้นที่เกษตรกรรม	9,813	66.08
A100	นาร้าง	1	0.01
A101	นาข้าว	1,289	8.68
A204	มันสำปะหลัง	15	0.10
A302	ยางพารา	6,516	43.88
A303	ปาล์มน้ำมัน	21	0.14
A401	ไม้ผลผสม	1,852	12.47
A405	มะพร้าว	119	0.80
F	พื้นที่ป่าไม้	3,719	25.04
F100	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	416	2.80
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	3,303	22.24
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	226	1.53
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	167	1.13
M201	พื้นที่ลุ่ม	58	0.39
M405	พื้นที่ถม	1	0.01
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	268	1.81
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	219	1.48
W201	อ่างเก็บน้ำ	8	0.05
W202	บ่อน้ำในไร่นา	41	0.28
ผลรวมทั้งหมด		14,849	100.00

ที่มา: กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2566)

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลกะรุบีมีประชากรรวม 6,309 คน แยกเป็นชาย 3,056 คน เป็นหญิง 3,253 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 265.55 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,601 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,080 ครัวเรือน หรือร้อยละ 67.49 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 521 ครัวเรือน หรือร้อยละ 32.54 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลกะรุบี อำเภอกะป้อ จังหวัดปัตตานี ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลกะรุบี	1,601	3,056	3,253	6,309
หมู่ที่ 1 บาโง	287	611	676	1,287
หมู่ที่ 2 เจาะกะป้อ	460	713	768	1,481
หมู่ที่ 3 กำปงบารู	57	139	111	250
หมู่ที่ 4 บาลูกา	202	424	487	911
หมู่ที่ 5 บาโงยือแบ็ง	116	224	243	467
หมู่ที่ 6 คอลอกาปะ	116	257	235	492
หมู่ที่ 7 เจาะกะป้อใน	260	467	489	956
หมู่ที่ 8 ปาแตกือมูติง	103	221	244	465

ที่มา: กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลกะรุบี อำเภอกะป้อ จังหวัดปัตตานี ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	1,601	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,080	67.46
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	521	32.54

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี มีพื้นที่รวมทั้งหมด 14,849 ไร่ และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,601 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-3) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 9.27 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบล มีพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด 9,813 ไร่ หรือร้อยละ 66.08 ของเนื้อที่ทั้งหมด และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 9.09 ไร่ (เนื้อที่ของตำบลรวมต่อจำนวนครัวเรือนทั้งหมด)

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,080 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกยางพารา ไม้ผลผสม และข้าว ทางด้านการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรมีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหากเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม นอกจากนี้ประชากรยังประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ บางครัวเรือนประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไป

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของกรมการพัฒนาชุมชน ปี 2567 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 213,103 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 53,402 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 168,223 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 42,155 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 44,880 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 11,247 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

แผนการใช้ที่ดินตำบลปล่องหอย อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลกะบุรี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี ปี 2565

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลกะบุรี	186,304	14,028	6,502	6,270	213,103	53,402	168,223	42,155
หมู่ที่ 1 บาโง	175,180	5,046	0	4	180,230	41,902	173,862	40,421
หมู่ที่ 2 เจาะกะพ้อ	196,353	23,464	4,503	14,222	238,542	63,224	220,659	58,485
หมู่ที่ 3 กำปงบารู	192,451	15,902	7,871	3,471	219,694	46,685	192,392	40,883
หมู่ที่ 4 บาลูกา	169,911	425	8,687	626	179,648	50,641	171,325	48,295
หมู่ที่ 5 บาโงยือแม็ง	207,634	5,390	1,441	2,382	216,848	50,230	108,823	25,208
หมู่ที่ 6 คอลอกาปะ	201,144	962	190	0	202,296	48,607	183,590	44,112
หมู่ที่ 7 เจาะกะพ้อโน	235,407	13,142	245	11,387	260,181	67,271	182,688	47,235
หมู่ที่ 8 ปาแดกือมูจิง	80,833	63,958	46,719	16,042	207,552	52,851	25,688	6,541

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในพื้นที่ คือ เขตอุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาตี เนื้อที่ 5,305 ไร่
2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วยเขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ คือ เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 4,230 ไร่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

- 1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1A เนื้อที่ 67 ไร่
- 2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1AR เนื้อที่ 999 ไร่
- 3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1B เนื้อที่ 532 ไร่
- 4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1BR เนื้อที่ 597 ไร่
- 5) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เนื้อที่ 2,441 ไร่
- 3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 1,532 ไร่
- 4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 1,766 ไร่
- 5) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 6,915 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลกะรุปี มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2537-2566) มีปริมาณน้ำฝนรวม 2,860.0 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลกะรุปี มีแหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำสายบุรี

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลกะรุปี มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 17 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 18 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 3 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 6 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน AC-pd,f-clA ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำเร็วและเป็นดินเหนียวละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 95 ไร่ หรือร้อยละ 0.64 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,fl-clA ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วและเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 65 ไร่ หรือร้อยละ 0.44 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน Ba-clA ชุดดินบางนารา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล

4) หน่วยแผนที่ดิน Bu-pic-silA ดินสายบุรีที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,053 ไร่ หรือร้อยละ 7.09 ของเนื้อที่ตำบล

5) หน่วยแผนที่ดิน Ko-sclA ชุดดินโคกเคียน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 777 ไร่ หรือร้อยละ 5.23 ของเนื้อที่ตำบล

6) หน่วยแผนที่ดิน Sng-sLA ชุดดินสงขลา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 156 ไร่ หรือร้อยละ 1.05 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 12 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน Chl-slB ชุดดินฉลอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 91 ไร่ หรือร้อยละ 0.61 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Kh-mw-sLA ดินคองหงษ์ที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 176 ไร่ หรือร้อยละ 1.19 ของเนื้อที่ตำบล

- 3) หน่วยแผนที่ดิน Knk-sclB ชุดดินคลองนกระทุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 920 ไร่ หรือร้อยละ 6.20 ของเนื้อที่ตำบล
- 4) หน่วยแผนที่ดิน Knk-sIA ชุดดินคลองนกระทุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,982 ไร่ หรือร้อยละ 13.35 ของเนื้อที่ตำบล
- 5) หน่วยแผนที่ดิน Knk-sIC ชุดดินคลองนกระทุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,330 ไร่ หรือร้อยละ 8.96 ของเนื้อที่ตำบล
- 6) หน่วยแผนที่ดิน LL-clA ชุดดินลำภูรา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 200 ไร่ หรือร้อยละ 1.35 ของเนื้อที่ตำบล
- 7) หน่วยแผนที่ดิน LL-mw-clA ดินลำภูราที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 663 ไร่ หรือร้อยละ 4.46 ของเนื้อที่ตำบล
- 8) หน่วยแผนที่ดิน LL-pic-clA ดินลำภูราที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 12 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่ตำบล
- 9) หน่วยแผนที่ดิน Pga-sIB ชุดดินพังงา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,132 ไร่ หรือร้อยละ 7.62 ของเนื้อที่ตำบล
- 10) หน่วยแผนที่ดิน Ro-fl-sIA ดินรือเสาะที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 48 ไร่ หรือร้อยละ 0.33 ของเนื้อที่ตำบล
- 11) หน่วยแผนที่ดิน Tkn-sIA ชุดดินตาขุน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 376 ไร่ หรือร้อยละ 2.53 ของเนื้อที่ตำบล
- 12) หน่วยแผนที่ดิน Tkn-s-lsA ดินตาขุนที่เป็นดินทราย มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 69 ไร่ หรือร้อยละ 0.46 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 3 หน่วยแผนที่ ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 5,556 ไร่ หรือร้อยละ 37.42 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน MARSH ที่ลุ่มชื้นแฉะ มีเนื้อที่ 3 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน W พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 140 ไร่ หรือร้อยละ 0.94 ของเนื้อที่ตำบล

ไม่พบปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
AC-pd,f-clA	0-2	>150	เลว	ต่ำ	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	95	0.64
AC-spd,fl-clA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	65	0.44
Ba-clA	0-2	>150	เลว	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	5	0.03
Bu-pic-silA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	1,053	7.09
Chl-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	91	0.61
Kh-mw-sIA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	176	1.19
Knk-sclB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	920	6.20
Knk-slA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,982	13.35
Knk-slC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,330	8.96
Ko-sclA	0-2	>150	เลว	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	777	5.23
Ll-clA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	10-20	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	200	1.35
Ll-mw-clA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	10-20	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	663	4.46
Ll-pic-clA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	10-20	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	12	0.08
Pga-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,132	7.62
Ro-fl-slA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	47	0.32
Ro-fl-slA*	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	1	0.01
Sng-slA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	156	1.05
Tkn-slA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	376	2.53
Tkn-s-lsA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	69	0.46
MARSH	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	0.02

แผนการใช้ที่ดินตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอืดตัวเบส (%)	ปฏิกริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
SC	>35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,556	37.42
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	140	0.94
รวมทั้งหมด											14,849	100.00

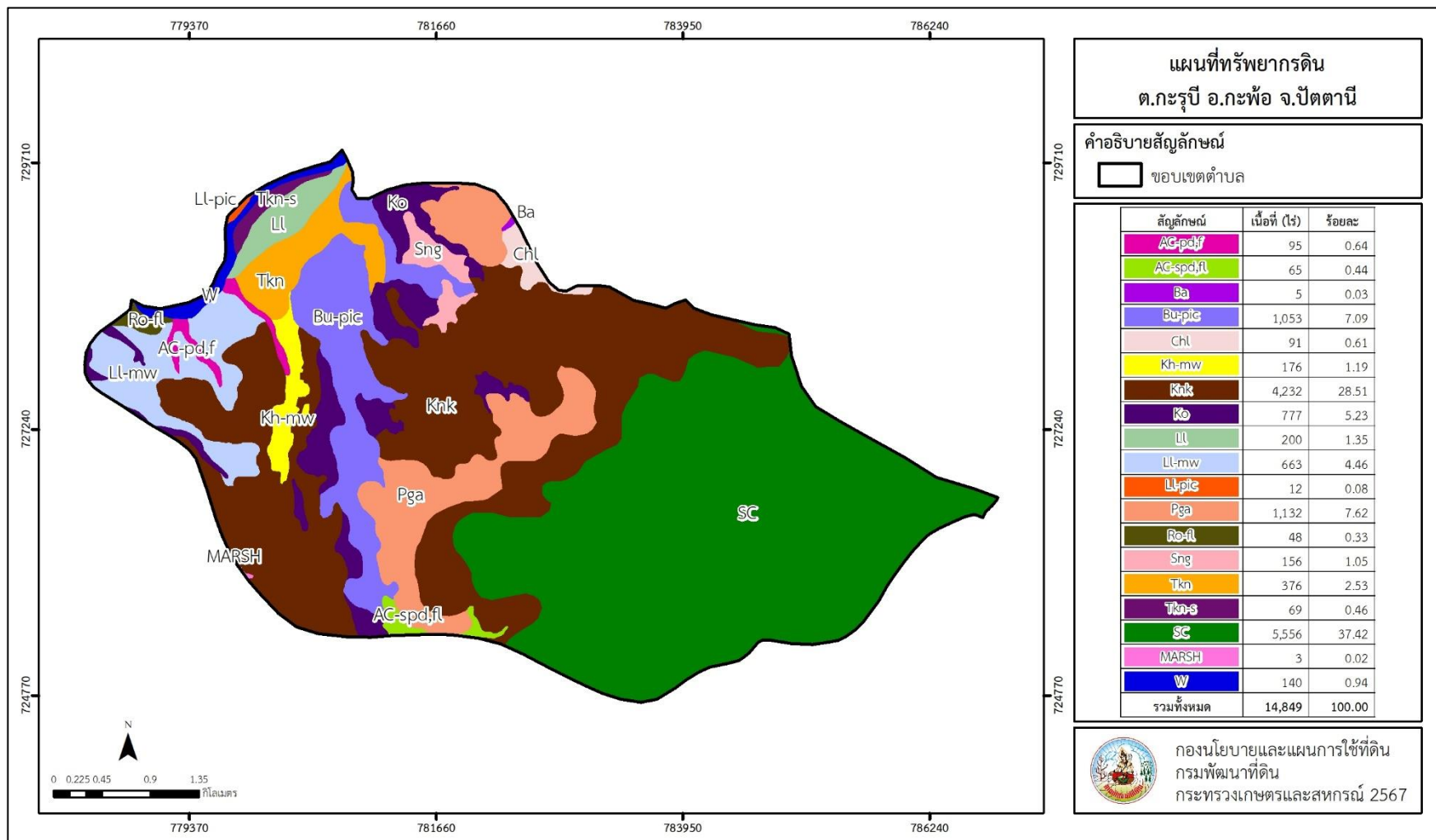
หมายเหตุ: 1. * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

2. เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566)

แผนการใช้ที่ดินตำบลกะรุบี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดินตำบลกะรุบี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลกะรุบี พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเขตป่าสงวน เป็นพื้นที่ราบเชิงเขาสลับกับพื้นที่นาและสวนยางพารา ที่ตั้งของชุมชนส่วนใหญ่อยู่ในทิศตะวันตกและทิศตะวันออก มีแม่น้ำสายบุรียาว 11.5 กิโลเมตร ไหลผ่านกลางพื้นที่ตำบล ทำให้ประสบกับปัญหาน้ำท่วม ลักษณะของดินเป็นดินร่วนเหมาะแก่การเพาะปลูก พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมและใช้เป็นที่อยู่อาศัย พื้นที่ซึ่งตัดถนนสายหลักใช้ในการประกอบพาณิชยกรรม และใช้เป็นที่อยู่แรงงานในรูปของภาคการผลิตเกษตรกรรม เช่น รับจ้างการทำสวนยาง สวนผลไม้ ทำนา และรับจ้างก่อสร้าง และมีแรงงานที่ทำงานนอกตำบลในสวนภาคอุตสาหกรรม เช่น โรงงานแปรรูปไม้ยางพารา โรงงานยางพารา และงานก่อสร้างในเขตเมือง นอกจากนี้ยังมีการไปเป็นแรงงานในประเทศมาเลเซีย ในภาคบริการ เช่น รับจ้างทำงานในร้านอาหาร เป็นต้น ในวัยแรงงานของตำบลกะรุบีร้อยละ 75 เป็นแรงงานในภาคเกษตรกรรม ส่วนใหญ่เป็นแรงงานในครัวเรือน เป็นแรงงานในการทำนา ทำสวนผลไม้ สวนยางพารา ส่วนแรงงานร้อยละ 25 เป็นแรงงานประเภทต่าง ๆ เช่น รับจ้าง ค้าขาย และรับราชการ เป็นต้น

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลกะรุบี คือ

- 1) พื้นที่นาทิ้งร้างเพิ่มขึ้น
- 2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 3) เกษตรกรขาดองค์ความรู้ในการจัดการดิน
- 4) ขาดแคลนน้ำทางการเกษตรและบริโภค
- 5) ขาดแรงงาน เนื่องจากต้นทุนสูง แรงงานอพยพไปทำงานในประเทศมาเลเซีย

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลกะรุบี มีความต้องการ 4 ประการคือ

- 1) ปรับรูปที่ดิน จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ชุดคูยกร่อง ทางทำเลียงไนโร่นา
- 2) การปรับปรุงบำรุงดิน โดโลไมท์
- 3) ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการทำการเกษตร
- 4) พัฒนาการเพิ่มมูลค่าผลผลิต และด้านการตลาด แหล่งกระจายสินค้าให้ดีขึ้น

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 4 ประการ คือ

- 1.1) ดินเสื่อมโทรม
- 1.2) ขาดแคลนน้ำอุปโภค/บริโภค
- 1.3) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 1.4) การชะล้างพังทลายของดิน

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 4 ประการ คือ

- 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.2) จัดหาแหล่งน้ำ
- 2.3) ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร
- 2.4) มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

3) สถานะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 2 ประการ คือ

- 3.1) น้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร
- 3.2) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ เคมี และชีวภาพ

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 3 ประการ คือ

- 4.1) ผลผลิตตกต่ำ
- 4.2) รายได้ลดลง
- 4.3) มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

พื้นที่ลาดชัน

- 5.1) ปลูกหญ้าแฝกป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกักเก็บน้ำ

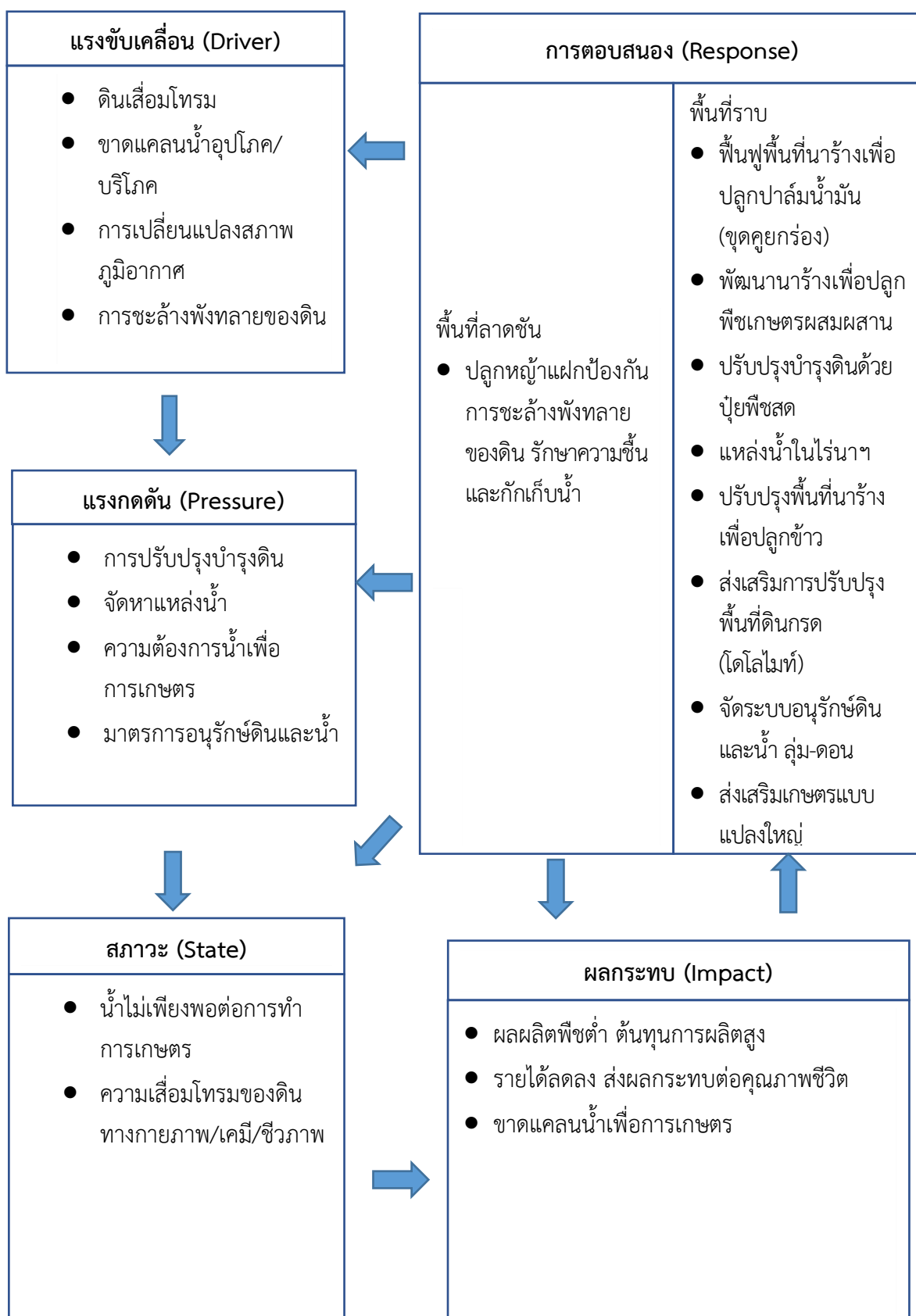
พื้นที่ราบ

- 5.2) ส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้
 - ฟื้นฟูพื้นที่นาร้างเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน (ชุดคูยก่อง)
 - ปรับปรุงพื้นที่นาร้างเพื่อปลูกข้าว
- 5.3) แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- 5.4) ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร/เกษตรอินทรีย์
 - ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน (ปอเทือง)
- 5.5) ปรับปรุงพื้นที่ดินกรด
 - ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด (โดโลไมท์)
- 5.6) จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ลุ่ม-ดอน
- 5.7) ส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่

อนาคต

- (1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
- (2) จัดอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร
- (3) ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ลดการใช้สารเคมี
- (4) ปรับปรุงคุณภาพดิน

ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลกะรุบี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

4.2 ระบบการปลูกพืชปัจจุบัน

เกษตรกรของตำบลกะรุปี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร คือ ทำนา สวนยางพารา และสวนมะพร้าวเป็นอาชีพหลัก รวมทั้งมีปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ดังนี้

1. ข้าวนาปี เกษตรกรมีอาชีพในการทำนา ทำเพื่อบริโภคในครัวเรือนของเกษตรกรส่วนมาก เกษตรกรปลูกในพื้นที่ประมาณ 1-10 ไร่ โดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลักซึ่งจะเริ่มปลูกกล้าในเดือนสิงหาคม - กันยายน และปักดำในช่วงเดือน ตุลาคม-พฤศจิกายน การผลิตส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครัวเรือน เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้ข้าวพันธุ์พื้นเมือง คือ พันธุ์เล็บนกปัตตานี

2. ไม้ยืนต้น ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน และยางพารา เกษตรกรสวนยางพาราส่วนใหญ่จะปลูกพันธุ์ยางพันธุ์ดี เช่น RRIM 600 และพันธุ์จีที 1 ฯลฯ และส่วนใหญ่จะได้รับการสนับสนุนจากการยางแห่งประเทศไทยจังหวัดปัตตานี เพื่อปลูกแทนยางพื้นเมืองเดิม นิยมขายน้ำยางและทำยางก้อน

3. สวนผลไม้ เกษตรกรจะปลูก มะพร้าวแก่ มังคุด และทุเรียน

4. พืชไร่พืชผัก เป็นการผลิตเพื่อบริโภคโดยจะปลูกหลังฤดูเก็บเกี่ยวใช้พื้นที่ทำนาปลูก และเป็นรายได้เสริม จะปลูกในช่วงเดือน มกราคม - กรกฎาคม

- ผักกินใบ ได้แก่ พริก ผักบุ้ง แตงกวา ถั่วฝักยาว และบวบ

- พืชไร่ ได้แก่ ข้าวโพดหวาน ถั่วลิสง แตงโม และถั่วหรั่ง เป็นต้น สำหรับพืชไร่ เหล่านี้

จะปลูกในพื้นที่นาหลังฤดูเก็บเกี่ยวและในพื้นที่ปลูกยางพาราใหม่

5. ด้านการปศุสัตว์ เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเลี้ยงโคเนื้อ แพะ และไก่ แบบธรรมชาติ หรือในสวน ในช่วงฤดูการทำนา เกษตรกรจะปล่อยวัวในสวนยาง สวนมะพร้าว เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวเสร็จก็จะปล่อยฝูงวัวลงในนา เกษตรกรมีการเลี้ยงไม่มากนัก (ดังรูปที่ 4-2)

เดือน \ กิจกรรม	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค
ข้าว	ข้าวนาปี									ข้าวนาปี		
ไม้ยืนต้น	ยางพารา ปาล์มน้ำมัน											
ไม้ผล	มังคุด มะพร้าว ทุเรียน											
พืชไร่-พืชผัก	พริก ผักบุ้ง แตงกวา บวม ถั่ว ข้าวโพด											
การปศุสัตว์	โคเนื้อ แพะ ไก่											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้น ๆ เหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ หรือการปลูกพืชต่าง ๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ และความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิต และคำรณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือ กิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือ ปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1 การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2 ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3 ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1 สภาวะการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการเขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2 ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ยางพารา ทุเรียน ข้าว ปาล์มน้ำมัน และสละ

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

หน่วยที่ดิน	ยางพารา	ทุเรียน	ข้าว	ปาล์มน้ำมัน	สละ
AC-pd,f-clA	N	N	S2s	S3o	S3o
AC-spd,fl-clA	S3o	S3o	S2s	S2os	S2os
Ba-clA	N	N	S2ns	S3o	S3o
Bu-pic-silA	S3o	S3o	S2ns	S2ons	S2ons
Chl-slB	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns
Kh-mw-slA	S2ons	S2ons	S2ons	S2ns	S2ns
Knk-sclB	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns
Knk-slA	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns
Knk-slC	S2ns	S2ns	S3ewo	S2ns	S2ns
Ko-sclA	N	N	S2ns	S3o	S3o
Ll-clA	S2n	S2sn	S3o	S2n	S2n
Ll-mw-clA	S2osn	S2osn	S2osn	S2sn	S2sn
Ll-pic-clA	S2n	S2s	S3o	S2	S2
Pga-slB	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns
Ro-fl-slA	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns
Ro-fl-slA*	S2n	S2ns	S3o	S2n	S2n
Sng-slA	S3o	S3o	S2ns	S2ons	S2ons
Tkn-slA	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns
Tkn-s-lsA	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

- e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน
- w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร
- o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช
- n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร
- s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพ โดยเฉพาะทางด้านเกษตรกรรม และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้ การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ที่ดิน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ และเขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 เขตการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่า แผนการใช้ที่ดินตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี สามารถกำหนดออกเป็น 5 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ และเขตพื้นที่อื่น ๆ มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตป่าไม้ เป็นเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ และเขตป่าไม้ถาวร หรืออยู่ในพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1A 1B หรือ 2 พื้นที่ในเขตนี้ส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าไม้ บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ในแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ที่ดินหรือทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่นั้น ๆ ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตป่าไม้สมบูรณ์ เขตป่าไม้เสื่อมโทรม และเขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ มีเนื้อที่ 5,326 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 35.87 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตป่าไม้สมบูรณ์ (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 3,303 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 22.24 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ภายในเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

2) เขตป่าไม้เสื่อมโทรม (สัญลักษณ์ 1200) มีเนื้อที่ 416 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.80 ของเนื้อที่ตำบล แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้ที่มีลักษณะเสื่อมโทรม ซึ่งหากปล่อยไว้ตามธรรมชาติไม่มีการเข้าไปรบกวนอาจฟื้นตัวกลับมาเป็นป่าสมบูรณ์ได้ดังเดิม

3) เขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 1,608 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 10.83 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุกแผ้วถางพื้นที่ป่าไม้ และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นอย่างอื่น ส่วนใหญ่เพื่อทำการเกษตร

6.2.2 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง และเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ มีเนื้อที่ 8,201 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 55.23 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่า ดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2221) มีเนื้อที่ 1,291 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 8.69 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 1,965 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 13.23 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล ได้แก่ ลองกอง ทุเรียน เงาะ และมังคุด

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2223) มีเนื้อที่ 4,599 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 30.97 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น ได้แก่ ยางพารา

- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2224) มีเนื้อที่ 16 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ ได้แก่ แตงโม และมะพร้าว

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาคือเป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่าง ๆ การทำการเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลาย เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้อาณาเขตเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 330 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.22 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น ได้แก่ ยางพารา

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 823 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 5.54 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 1 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 823 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 5.54 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 270 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.82 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 220 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.48 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง และแม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 50 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.34 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน และอ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 229 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.54 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น เหมืองแร่ ที่ทิ้งขยะ หาดทราย และไม้พุ่ม เป็นต้น

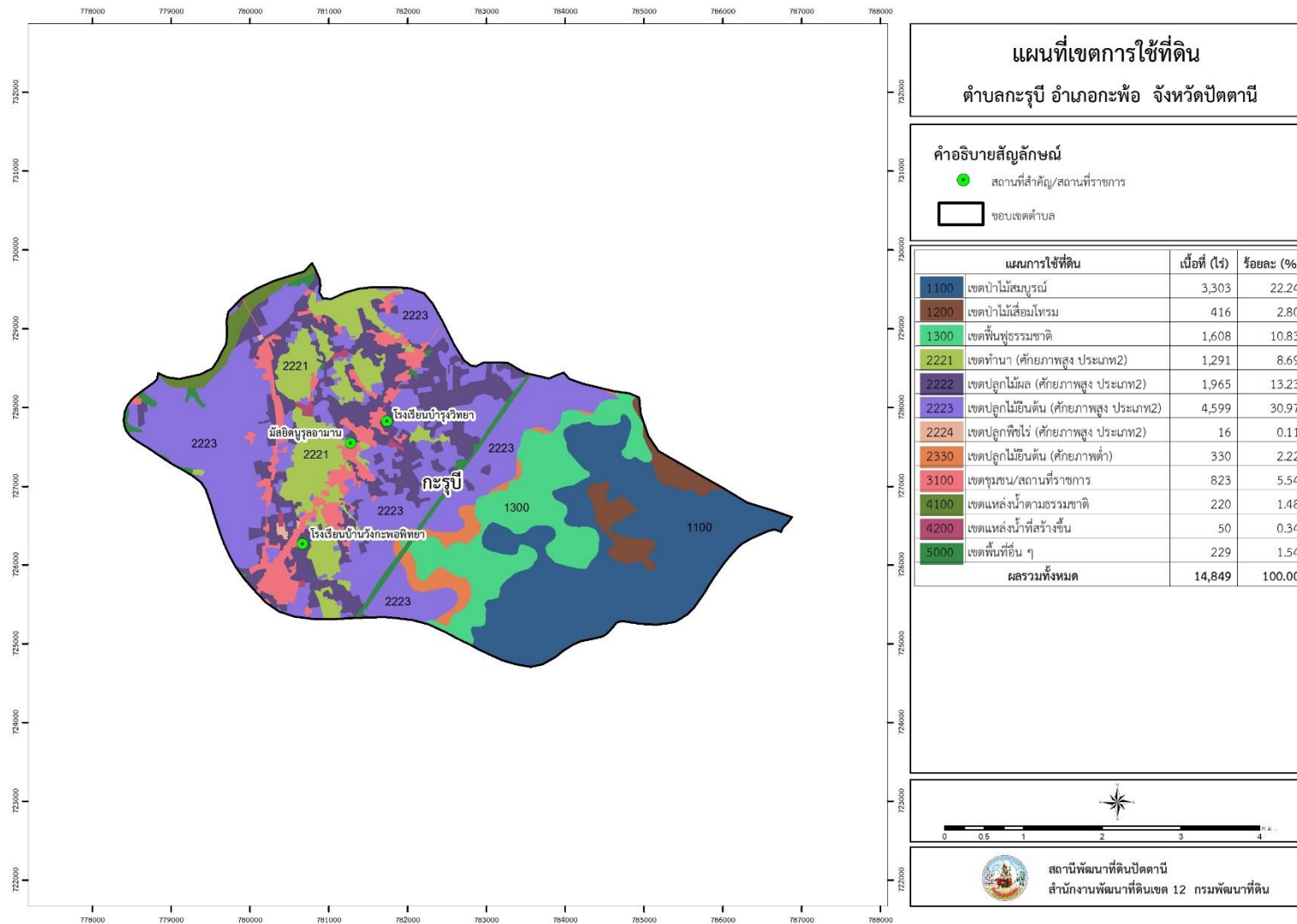
ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
1000 เขตป่าไม้	5,326	35.87
1100 เขตป่าไม้สมบูรณ์	3,303	22.24
1200 เขตป่าไม้เสื่อมโทรม	416	2.80
1300 เขตฟื้นฟูธรรมชาติ	1,608	10.83
2000 เขตเกษตรกรรม	8,201	55.23
2220 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง	7,871	53.01
2221 เขตทำนา (ประเภทที่ 2)	1,291	8.69
2222 เขตปลูกไม้ผล (ประเภทที่ 2)	1,965	13.23
2223 เขตปลูกไม้ยืนต้น (ประเภทที่ 2)	4,599	30.97
2221 เขตปลูกพืชไร่ (ประเภทที่ 2)	16	0.11
2300 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ	330	2.22
2330 เขตปลูกไม้ยืนต้น	330	2.22
3000 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	823	5.54
3100 เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	823	5.54
4000 เขตแหล่งน้ำ	270	1.82
4100 เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	220	1.48
4200 เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	50	0.34
5000 เขตพื้นที่อื่น ๆ	229	1.54
รวม	14,849	100

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลกะรุบี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลกะรุบี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานีแล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568 ถึง 2572

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลกะรุปี ไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

7.2.1 เขตเกษตรกรรม ดังนี้

1) เขตทำนา (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 2) มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

1.1) ปรับปรุงคุณภาพดิน

1.1.1) จัดหาปุ๋ยเพื่อการเกษตร (หินปูนฝุ่น)

1.1.2) ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวดินเค็มภาคใต้

1.2) ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

1.2.1) สนับสนุนการใช้พืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน (ปอเทือง)

1.2.2) ไถกลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน

1.3) พัฒนาคุณภาพดินในระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่

1.3.1) ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน

1.4) พื้นฟูพื้นที่นาร้างปลูกปาล์มน้ำมันภาคใต้

1.4.1) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

2) เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 2) มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

2.1) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

2.1.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

- 2.2) พัฒนาคุณภาพดินในระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่
 - 2.2.1) ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน
- 2.3) ปรับปรุงคุณภาพดิน
 - 2.3.1) จัดหาปุ๋ยเพื่อการเกษตร (โดโลไมท์)
 - 2.3.2) ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด
- 2.4) การพัฒนาที่ดินเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางการเกษตร
 - 2.4.1) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร
- 2.5) ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 2.5.1) ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก พด.
 - 2.5.2) พัฒนาต่อยอดกลุ่มส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีเข้าสู่การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)
- 2.6) การบริหารจัดการน้ำ
 - 2.6.1) โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

3) **เขตปลูกไม้ยืนต้น** (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 2 และศักยภาพการผลิตต่ำ) มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 3.1) พัฒนาคุณภาพดินในระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่
 - 3.1.1) ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน
- 3.2) ปรับปรุงคุณภาพดิน
 - 3.2.1) จัดหาปุ๋ยเพื่อการเกษตร (โดโลไมท์)
 - 3.2.2) ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด
- 3.3) การพัฒนาที่ดินเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางการเกษตร
 - 3.3.1) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร
- 3.4) ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 3.4.1) ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก พด.

7.3 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) **เขตปลูกข้าว** มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 1) โครงการก่อสร้างทางเท้า คสล. สายไปทุ่งนา หมู่ที่ 8 (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
- 2) โครงการขุดลอกสระน้ำเพื่อการเกษตร หมู่ที่ 1 บ้านบาโง (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
- 3) โครงการขุดลอกพร้อมปรับปรุงระบายน้ำเพื่อการเกษตร ปือแนบุดี หมู่ที่ 4 (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
- 4) โครงการบุกเบิกถนนสายบ้านบาโง หมู่ที่ 1 ถึง บ้านบาไล๊ะ หมู่ที่ 5 (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
- 5) โครงการบุกเบิกถนนสายยาลาแป - คลองแรต ระยะทาง 3 กิโลเมตร (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)

2) เขตปลูกไม้ผล/พืชผัก มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 2.1) โครงการส่งเสริมปลูกผักสวนครัวในชุมชน (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
- 2.2) โครงการพัฒนาและส่งเสริมการสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อป้องกันและบรรเทาปัญหาภัยแล้ง หมู่ 4 บาลูกา ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
- 2.3) โครงการอบรมให้ความรู้การปลูกพืชผักปลอดสารพิษ (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
- 2.4) โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร (สำนักงานเกษตรอำเภอกะพ้อ)
- 2.6) โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
- 2.7) โครงการขุดลอกสระน้ำเพื่อการเกษตร หมู่ที่ 2 บ้านเจาะกะพ้อ (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)

3) เขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 3.1) โครงการส่งเสริมทำการเกษตรเพิ่มรายได้ในสวนยางพารา (สำนักงานเกษตรอำเภอกะพ้อ ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี)
- 3.2) โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
- 3.3) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชเสาวนีย์ (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
- 3.4) โครงการขุดลอกแหล่งน้ำ คูคลองเพื่อการเกษตร (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำ และเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลกะรุปี กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลกะรุปี ในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาดินเสื่อมโทรม และ (2) ปัญหาระบบส่งน้ำ กระจายน้ำที่ไม่ถึงปลายน้ำ และมีปัญหาทรงลงมา คือ ปัญหาน้ำท่วมเกิดความเสียหายตามธรรมชาติจากปริมาณน้ำหลากในฤดูกาล ปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินนั้นจะรวมถึง (1) การชะล้างพังทลายของดิน (2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ และ (3) ดินตื้น จากการที่สภาพพื้นที่และลักษณะภูมิประเทศของตำบลกะรุปี นี้เกษตรกรมีการปลูกยางพารา ทำสวน และปลูกไม้ผล ซึ่งต่างจากบริเวณที่ราบลุ่มจะเป็นบริเวณที่เกษตรกรทำนา และไร่นาสวนผสม บริเวณรอบบ้านมีการปลูกไม้ผล ตำบลกะรุปี มีพื้นที่ป่าชุมชน ในส่วนของปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เกิดขึ้นนั้น เนื่องจากมีการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นระยะเวลาอันยาวนานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญเสีย

หายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนำไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป

ในกรณีของการขาดแคลนนํ้านั้น นอกจากผลการทัพบกของตะกอนดินในแหล่งน้ำจืดขึ้นเขินดังกล่าวข้างต้นแล้ว การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมที่ต้องใช้น้ำเพิ่มขึ้น ทำการเกษตรเพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนนํ้าจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องวางระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อกักน้ำในดิน คงความอุดมสมบูรณ์ เพื่อจัดหาน้ำให้แหล่งน้ำต้นทุน โดยวิธีการต่าง ๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ

ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาเรื่องขาดแคลนนํ้าและน้ำท่วม จะสรุปได้ว่ามี 4 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ และฝายกั้นน้ำ (2) ขุดเจาะบ่อบาดาล (3) ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ และ (4) ป้องกันน้ำท่วม

เพื่อตอบสนองข้อเสนอดังกล่าวทั้ง 4 ประการนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่มีอยู่ในปัจจุบันแล้วสรุปได้ว่า “ไม่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งหรือใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง แล้วจะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนนํ้าหรือน้ำท่วมทั้งตำบลได้โดยสิ้นเชิง”

การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนนํ้าหรือน้ำท่วมจะต้องดำเนินการทั้งตำบล กับปัญหาการขาดแคลนนํ้าในพื้นที่ตอนบน โดยจัดทำโครงการ “การพัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบ” ทั้งพื้นที่ตำบลที่รวมข้อเสนอนี้ในการแก้ไขปัญหา โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วน คือ 1. ส่วนของต้นน้ำ การจัดการพื้นที่ต้องปลูกป่าเสริม สร้างฝายชะลอน้ำ เพื่อรักษาน้ำให้อยู่ในพื้นที่ การสูญเสียดิน และชะลอการไหลของน้ำ 2. ส่วนของกลางน้ำ สภาพพื้นที่ประกอบด้วยที่ราบ พื้นที่บางส่วนมีระดับความสูญเสียดินในระดับรุนแรงถึงรุนแรงมากที่สุด การจัดการพื้นที่ควรก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ จัดรูปที่ดิน วางผังน้ำทั้งระบบ และสนับสนุนการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต และ 3. ส่วนของปลายน้ำ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ มีส่วนน้อยที่มีความเสี่ยงในการสูญเสียดินจากการชะล้างพังทลายของดินและไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำ การจัดการพื้นที่ควรพัฒนาที่ดินและระบบน้ำ ได้แก่ การขุดลอกคลอง ก่อสร้างสระน้ำ ฝายกั้นน้ำ คลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำหรือผนังป้องกันน้ำท่วม การขุดบ่อบาดาล ปรับรูปที่ดินปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต และการทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อให้การใช้ที่ดินสามารถใช้พื้นที่ได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์ทั้งตัวเกษตรกร ชุมชน ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ตาม จากกรณีปัญหานั้นได้มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

1. แก้ไขปัญหาทรัพยากรดินมีข้อจำกัด กรณีปัญหาทรัพยากรดินมีข้อจำกัดนั้น ได้มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

1. ปรับปรุงคุณภาพดิน

- 1.1) จัดหาปุ๋ยเพื่อการเกษตร (โดโลไมท์)
- 1.2) ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด
- 1.3) จัดหาปุ๋ยเพื่อการเกษตร (หินปูนฝุ่น)
- 1.4) ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวดินเค็มภาคใต้

2. พัฒนาคคุณภาพดินในระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่
 - 2.1) ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน
3. ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 3.1) ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก พด.
 - 3.2) พัฒนาต่อยอดกลุ่มส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีเข้าสู่การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)
 - 3.3) โกลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน
2. แก้ไขปัญหาการใช้ที่ดินกรณีพื้นที่นาทิ้งร้าง/น้ำท่วมซ้ำซากนั้นได้มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้
 1. พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map
 - 1.1) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map
 2. การพัฒนาที่ดินเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางการเกษตร
 - 2.1) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร
 3. พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดภาคใต้
 - 3.1) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ (ชุดคูยกร่อง) พร้อมพันธุ์ปาล์มน้ำมัน
 4. พื้นฟูพื้นที่นาร้างปลูกปาล์มน้ำมันภาคใต้
 - 4.1) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.5 ระยะเวลาดำเนินการ

7.5.1 ไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2568 (ต.ค. - ธ.ค. 2567) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ คือ

1) งานเร่งด่วน

งานเร่งด่วน คือ การแก้ไขปัญหา น้ำท่วมทางการเกษตร

ขุดลอกคลอง เพื่อป้องกันน้ำท่วมในพื้นที่กรณีเกิดอุทกภัย และใช้ในการเกษตร

7.5.2 ไตรมาส 2 ของปีงบประมาณ 2568 (ม.ค. - มี.ค. 2568) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ คือ

1) เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 2) มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

1.1) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

- การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

1.2) การบริหารจัดการน้ำ

- การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

1.3) การพัฒนาที่ดินเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางการเกษตร

- การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร

1.4) พื้นฟูพื้นที่นาร้างปลูกปาล์มน้ำมันภาคใต้

- จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.5.3 ไตรมาส 3 ของปีงบประมาณ 2568 (เม.ย. - มิ.ย. 2568) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ คือ

- 1) เขตทำนา (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 2) มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้
 - 1.1) ปรับปรุงคุณภาพดิน
 - จัดหาปุ๋ยเพื่อการเกษตร (หินปูนฝุ่น)
 - ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวดินเค็มภาคใต้
 - 1.2) ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก พด.

7.5.4 ไตรมาส 4 ของปีงบประมาณ 2568 (ก.ค. - ก.ย. 2568) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ คือ

- 1) เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 2) มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้
 - 1.1) พัฒนาคุณภาพดินในระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่
 - ถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตพื้นที่ทำนา (ศักยภาพการผลิตสูง ประเภทที่ 2) เนื้อที่ 1,290.87 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	179,400
	1.1 ส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยปุ๋ยพืชสด	6,000
	1.2 จัดหาปุ๋ยเพื่อการเกษตร (หินปูนฝุ่น)	118,800
	2. พื้นฟูพื้นที่นาร้างปลูกปาล์มน้ำมันภาคใต้	300,000
	2.1 จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	300,000
	3. การพัฒนาที่ดินเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางการเกษตร	64,000
3.1 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร	64,000	
2. เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพการผลิตสูง ประเภทที่ 2) เนื้อที่ 1,964.86 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	226,400
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	2,000
	1.2 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	224,400
	2. การบริหารจัดการน้ำ	106,800
	2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	106,800
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	480,000
3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	480,000	

ตาราง 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
3. เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพการผลิตสูง ประเภทที่ 2) เนื้อที่ 4,599.13 ไร่ และ เขตปลูกไม้ยืนต้น ศักยภาพการผลิตต่ำ เนื้อที่ 330.03 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	226,400
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	2,000
	1.2 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	224,400
	2. ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	34,000
	2.1 ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก พด.	34,000
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	168,000
3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	168,000	
4. การบริหารจัดการน้ำ	37,000	
	4.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	37,000
4. เขตปลูกพืชไร่ (ศักยภาพการผลิตสูง ประเภทที่ 2) เนื้อที่ 16.33 ไร่	-	-
รวมเขตเกษตรกรรม	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	632,200
	2. การบริหารจัดการน้ำ	143,800
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	648,000
	4. ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	34,000
	5. ฟื้นฟูพื้นที่นาร้างปลูกปาล์มน้ำมันภาคใต้	70,000
	6. การพัฒนาที่ดินเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางการเกษตร	64,000
รวมแผนงาน/โครงการ		1,592,000

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตเกษตรกรรม	การแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเพิ่มศักยภาพการผลิต
1. เขตพื้นที่ทำนา เนื้อที่ 1,872 ไร่	1) โครงการก่อสร้างทางเท้าคสล.สายไปทุ่งนา หมู่ที่ 8 (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 2,257 ไร่	2) โครงการขุดลอกสระน้ำเพื่อการเกษตร หมู่ที่ 1 บ้านบาโง (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
3. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 17,424 ไร่	3) โครงการขุดลอกพร้อมปรับปรุงคูระบายน้ำเพื่อการเกษตร ปือแนบุดี หมู่ที่ 4 (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
	4) โครงการส่งเสริมปลูกผักสวนครัวในชุมชน (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
	5) โครงการพัฒนาและส่งเสริมการสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อป้องกันและบรรเทาปัญหาภัยแล้ง หมู่4 บาลูกา ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
	6) โครงการขุดลอกสระน้ำบ้านไทย เพื่อให้ประชาชนมีแหล่งน้ำใช้ในการเกษตรที่เพียงพอ (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
	7) โครงการบุกเบิกถนนสายบ้านบาโง หมู่ที่ 1 ถึง บ้านบาโละ หมู่ที่ 5 (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
	8) โครงการบุกเบิกถนนสายยาลาแป – คลองแรต ระยะทาง 3 กิโลเมตร (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
	9) โครงการอบรมให้ความรู้การปลูกพืชผักปลอดสารพิษ (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
	8) โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร (สำนักงานเกษตรอำเภอกะพ้อ)
	9) โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
	10)โครงการขุดลอกสระน้ำเพื่อการเกษตร หมู่ที่ 2 บ้านเจาะกะพ้อ (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
	11) โครงการส่งเสริมทำการเกษตรเพิ่มรายได้ในสวนยางพารา (สำนักงานเกษตรอำเภอกะพ้อ ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี)
	12) โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)
	13) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชเสาวนีย์ (องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี)

แผนการใช้ที่ดินตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568 – 2572)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
เขตพื้นที่ทำนา (ศักยภาพการผลิตสูงประเภทที่ 2) เนื้อที่ 1,290.87 ไร่	1. ปรับปรุงคุณภาพดิน														
	1.1 ส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยปุ๋ยพืชสด	ไร่	-	100	100	100	100	4,000	-	1,500	1,500	1,500	1,500	6,000	พด.
	1.2 จัดหาปุ๋ยเพื่อการเกษตร(หินปูนฝุ่น)	ตัน	-	-	33	33	33	99	-	-	39,600	39,600	39,600	118,800	พด.
	1.3 ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวดินเค็มภาคใต้	ไร่	-	-	33	33	33	99	-	-	495	495	495	1,485	พด.
	2. พื้นฟูพื้นที่นาร้างปลูกปาล์มน้ำมันภาคใต้														
	2.1 จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	ไร่	-	-	30	30	30	90	-	-	300,000	300,000	300,000	900,000	พด.
	3.การพัฒนาที่ดินเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางการเกษตร														
3.1 จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	ไร่	-	-	20	20	-	40	-	-	64,000	64,000	-	180,000	พด.	
เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพการผลิตสูงประเภทที่ 2) เนื้อที่ 1,964.86 ไร่	1. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน														
	1.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	-	100,000	100,000	100,000	100,000	400,000	-	120,000	120,000	120,000	120,000	480,000	พด.
	3.ปรับปรุงคุณภาพดิน														
	3.1 จัดหาปุ๋ยเพื่อการเกษตร(โดโลไมท์)	ตัน	-	33	33	33	33	132	-	56,100	56,100	56,100	56,100	224,400	พด.
	3.2 ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	-	66	66	66	66	264	-	990	990	990	990	3,960	พด.
4. การบริหารจัดการน้ำ															
4.1 ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	1	-	-	2	3	6	17,800	-	-	35,600	53,400	106,800	พด.	

แผนการใช้ที่ดินตำบลกะรุปี อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพการผลิตสูงประเภทที่ 2) เนื้อที่ 4,599.13 ไร่ และเขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพการผลิตต่ำ) เนื้อที่ 330.03 ไร่	1.ปรับปรุงคุณภาพดิน														
	1.2 จัดหาปูนเพื่อการเกษตร(โดโลไมท์)	ตัน	-	33	33	33	33	132	-	56,100	56,100	56,100	56,100	224,400	พด.
	1.2 ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	-	66	66	66	66	264	-	990	990	990	990	3,960	พด.
	2. ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร														
	2.1 ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก พด.	ตัน	-	-	10	10	10	40	-	-	34,000	34,000	34,000	102,000	พด.
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน														
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	-	70,000	-	-	70,000	140,000	-	84,000	-	-	84,000	168,000	พด.
	4. การบริหารจัดการน้ำ														
	4.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	-	-	2	2	2	6	-	-	37,000	37,000	37,000	110,000	พด.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. 2567. **ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)** รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา :<https://ebmn.cdd.go.th/>. 25 กุมภาพันธ์ 2567.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2567. **ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล** ปี 2565. แหล่งที่มา : <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>. 26 พฤษภาคม 2567.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. **จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567)**. แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>. 1 มีนาคม 2567
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2567. **สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ. 2537-2566 (ไฟล์ข้อมูล)**. กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.
- กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2567. **แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล)**. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2567. **แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล)**. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- บัณฑิต ต้นศิริ และ คำรณ ไทรพิภก. 2542. **คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน (Qualitative Land Evaluations) สำหรับพืชเศรษฐกิจ**. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเกษตรอำเภอกะพ้อ. 2567. **แผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลกะรุปี (พ.ศ. 2567)**. ไฟล์ข้อมูล.
- สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่. 2567. **แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล)**. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. 2567. **รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2566)**. แหล่งที่มา : https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop_1 มีนาคม 2567.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี. 2561. **ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี (พ.ศ.2566-2570)**. ไฟล์ข้อมูล.
- องค์การบริหารส่วนตำบลกะรุปี. 2567. **แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 – 2570)**. อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี.

คณะที่ปรึกษา

นายสุชล แก้วเกาะสะบ้า	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12
นายปรีชา เจ้ยทองศรี	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี

คณะผู้จัดทำ

นางสาวสิริพร อินทกาญจน์	สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี
นางสาวสายใจ หมั่นภักดี	กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน
นางสาวจินดาวรรณ พิมพันธ์	กลุ่มสำรวจและทำแผนที่
นางสาวภาณุพรรณ สระกอบแก้ว	กลุ่มวิเคราะห์ดิน
นายอภิเชษฐ ทองส่ง	กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน
นางสาวสุรีย์พร นวลศรี	กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน
นางสาวอารีณา บินยะโกะ	เจ้าหน้าที่แผนที่ภาพถ่าย

สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 กรมพัฒนาที่ดิน